

KASB-HUNAR MAKTABLARIDA “ELEKTROLIZDAN TURMUSHDA VA TEXNIKADA FOYDALANISH. GAZLARDA ELEKTR TOKI.” O‘QUV MASHG‘ULOTINI SAMARALI TASHKIL ETISH

Rajabov Javohir Iqboljon o‘g‘li

Namangan shahar 2-sonli kasb-hunar maktabi

Annotatsiya: Mazkur maqolada kasb-hunar maktablarida “elektrolizdan turmushda va texnikada foydalanish. gazlarda elektr toki.” o‘quv mashg‘ulotini samarali tashkil etish masalalarga to‘xtalib o‘tilgan. Shuningdek sohada amalga oshirilayotgan isloxotlar va huquqiy hujjatlar mazmuniga e‘tibor qaratilgan.

Kalit so‘zlar: aniq fanlar, fizika, elektroliz, gaz, elektr toki professional ta‘lim, taqdimot, bilim, metodika

Kirish

Mamlakatimiz yildan yilga dunyoga yuz tutmoqda va o‘zining xalqaro imidjini yaratmoqda. Shu sababdan xam xalqaro standartlar bilan xam hisoblashmoqda.

Respublikamizda tayyorlanayotgan kadrlar jaxon talablariga xam javob berishi dolzarb masalalardan biriga aylangan.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 15 maydagi “O‘zbekiston Respublikasida Kasbiy malakalar, bilim va ko‘nikmalarni rivojlantirish milliy tizimi faoliyatini tashkil etish choralari to‘g‘risida”gi 287-sonli qarori bilan Kasbiy malakalar, bilim va ko‘nikmalarni rivojlantirish milliy tizimi amal qilishining huquqiy va tashkiliy asoslari hamda tartibini, shuningdek ishsizlar va band bo‘lmagan aholini kasbga tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishni tashkil etish tartibini belgilash maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Kasbiy malakalar, bilim va ko‘nikmalarni rivojlantirish milliy tizimi to‘g‘risidagi nizom tasdiqlandi.

Asosiy qism

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligining 2020-yil 4-sentabrda “Professional ta‘lim muassasalari uchun **“O‘qitish materiallari to‘plamlarini yaratishni tashkil etish to‘g‘risida”**gi 465-son buyrug‘i professional ta‘lim muassasalari uchun o‘qitish materiallari to‘plamini ishlab chiqishga xizmat qiladi. Unda berilgan tavsiyalar professional ta‘lim muassasalarida o‘quv rejalari asosida o‘qitiladigan gumanitar, umumkasbiy, maxsus fanlar va o‘quv amaliyotlari uchun o‘qitish materiallari to‘plamini ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Unga ko‘ra darsning nazariy o‘quv mashg‘ulotining o‘qitish texnologiyasi quyidagi tartibda ishlab chiqish belgilangan.

“ELEKTROLIZDAN TURMUSHDA VA TEXNIKADA FOYDALANISH. GAZLARDA ELEKTR TOKI.” NAZARIY O‘QUV MASHG‘ULOTINING O‘QITISH TEXNALOGIYASI

MAVZU: Elektrolizdan turmushda va texnikada foydalanish. Gazlarda elektr toki.

Nazariy mashg‘ulotining o‘qitish texnologiyasi

Mashg‘ulot vaqti-2 soat

O‘quvchilar soni-30-32 nafar

Mashg'ulot shakli	Nazariy-to'liq o'quv mashg'uloti
Mashg'ulot rejasi	1. Sof moddalarni ajratish. 2. Galvonotexnika. 3. Galvonostegiya. 4. Elektrolizning tibbiyotda qo'llanilishi.
O'quvmashg'ulotining maqsadi: Elektrolizning texnikada qo'llanilishiga oid malakavako'nik malarinishakllantirish;	
<p>Pedagogik vazifalar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sof moddalar haqida tushuncha berish; Sof moddalarni ajratish usullarini yoritish; Galvonotexnika haqidagi ma'lumotlarni berish; Galvonostegiya va galvonoplastikaning mohiyatini ochib berish; Mavzu savollari bo'yicha izohlash va shakllantirish jarayonini tashkil qilish. 	<p>O'quv faoliyatini natijalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sof moddalar haqida tushunchaga ega bo'ladilar; Sof moddalarni ajratish usullarini yoritib oladilar; Galvonotexnika haqida ma'lumotga ega bo'ladilar; Galvonostegiya va galvonoplastikaning mohiyatini ochib beradilar; Tadbiiq eta oladilar; Mavzu asosida hulosalar chiqaradilar;
O'qitish usullari	Tushuntirish, yo'riqnoma berish, taqdimot.
O'qitish vositalari	Ma'ruzalar matni, doska, slaydlar, tarqatma materiallar; Grafik organayzerlar: "Qanday?" va "Venna" diagrammalari; Esse
O'qitish shakli	Kichik guruhlarda ishlash
O'qitish shart-sharoitlari	Texnik vositalardan foydalanishga va kichik guruhlarda ishlashga mo'ljallangan auditoriya;
Qaytar aloqaning usul va vositalari	Og'zaki so'rov: tezkor so'rov, taqdimot; Yozma so'rov: tarqatma materiallar asosida

“Elektrolizdan turmushda va texnikada foydalanish. Gazlarda elektr toki.” mavzusidagi nazariy mashg'ulotining texnologik xaritasi

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
	O'qituvchi	O'quvchi
1-bosqich O'quv mashg'ulotiga kirish (10 minut)	1.1 Mavzuning nomi, maqsadi va rejasini e'lon qiladi. (1-Ilova) Mavzuga oid tayanch iboralar bilan tanishtiradi 1.2 Mashg'ulotda baholash mezonlari bilan tanishtiradi. 1.3 Mashg'ulot shiori asosida ma'naviyat saboqlarini beradi;	Tinglaydilar; Yozadilar; Aniqlashtiradilar;
2-bosqich Asosiy (60 minut)	2.1 O'quvchilarning o'tilgan mavzu bo'yicha egallagan bilimlarini "Qanday?" usuli orqali tekshiradi. (2-Ilova) Xar bir kichik	Guruhlarda ishlaydilar, taqdimot qiladilar;

	<p>guruhga (4 ta kichik guruh) ekspert varag'ini tarqatadi, nazorat qiladi va taqdimotini tashkillashtiradi; (<i>“Qanday” usuli qoidasi 24-Mavzu, 4-Ilovada mavjud</i>)</p> <p>2.2 Mashg'ulotning rejasi va tuzilishiga muvofiq slaydlarni Power point tartibida (<i>3-Ilova</i>) namoiyish va sharxlash bilan mavzu bo'yicha asosiy nazariy holatlarni bayon qiladi. Asosiy ma'lumotlarni daftarga qayd etishlarini aytadi; Eng zarur joylarga o'quvchilar diqqatini jalb etadi;</p> <p>2.3 Mavzuni “Venna” diagrammasidan foydalanib mustahkamlaydi (<i>4-Ilova</i>) Guruhlarga o'quv topshirig'i uchun tarqatma materiallarni tarqatadi, nazorat qiladi, taqdimotini tashkillashtiradi;</p>	<p>Eshitadilar, yozadilar; savollar beradilar;;</p> <p>Guruhlarda ishlaydilar; Taqdimot qiladilar;</p>
<p>3-Bosqich Yakuniy (10 minut)</p>	<p>3.1 Mavzuni rejasi asosida hulosa qilib, eng muhim ma'lumotlarga o'quvchilar diqqatini jalb qiladi.</p> <p>3.2 Guruhdagi ish jarayonini baholaydi;</p> <p>3.3 Mustaqil ishlash uchun vazifa beradi. <i>Uyga vazifa:</i> Mavzu bo'yicha “Esse” yozish; (<i>5-Ilova</i>)</p>	<p>Tinglaydilar</p> <p>Vazifani yozadilar;</p>

Ko'rib turganimizdek mazkur mag'ulot 4 ta reja asosida 3 bosqichdan iborat tarzda tashkil etilishi rejalashtirilmoqda.

Shuningdek, Pedagogik vazifalar, O'quv faoliyatini natijalari, O'qitish usullari, O'qitish vositalari, O'qitish shakli, O'qitish shart-sharoitlari, Qaytar aloqaning usul va vositalari ham aniq belgilab qo'yilishi talab etiladi.

Mashg'ulotning texnologik xaritasida esa har bir bosqich vaqtlar doirasida qadamma-qadam ko'rsatib berilishi zarur bo'ladi.

Shundan so'ng maqzuning nazariy ma'lumotlari ma'ruza matni kiritiladi. Masalan:

“MAVZU:Elektrolizdan turmushda va texnikada foydalanish.

Gazlarda elektr toki.

REJA:

1. Sof moddalarni ajratish.
2. Galvonotexnika.
3. Galvonostegiya.
4. Elektrolizning tibbiyotda qo'llanilishi.

Elektroliz hodisasi texnikada va sanoatda qo'llaniladi. Bu usul bilan toza moddalar: temir, marganes, mis, rux, xlor, ftor va boshqa moddalar ajratib olinadi.

Metalldan yasalgan detallar va asboblarni zanglaydigan qoplama bilan qoplash usuli *galvanotexnika* sanoatda keng qo'llaniladi. Tez

oksidlanadigan metallardan yasalgan narsalarning sirti qiyin oksidlanadigan: nikel, kumush, rux va boshqalar bilan qoplanadi. Nikellangan buyumlar: samovar, choynak, pichoq, qoshiq, sanchqilar shu usul bilan hosil qilinadi.” Кўринишида давом этиши мумкун.

Xulosa

Mashg‘ulotlarni shu ko‘rinishda aniq rejalar asosida tashkil etish mashg‘ulot vaqtidan samarali foydalanishni ta‘minlaydi.

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, Elektrolizdan turmushda va texnikada foydalanish. Gazlarda elektr toki bizning jismoniy dunyoni tushunishimizga katta ta‘sir ko‘rsatdi. Ularning merosi fizika va muhandislik sohalarida yaqqol namoyon bo‘lib, ular sanoqsiz ilmiy yutuqlar uchun poydevor bo‘lib xizmat qilishda davom etmoqda.

Bu kabi mavzularni yoshlarga o‘rgatish mamlakatimizda aniq va texnik fanlar rivojiga xissa qo‘shadi. Bu esa yangi innovatsiyalarga, iqtisodiy rivojlanishlarga sabab bo‘lib xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild.– T.: “O‘zbekiston”, 2020. – 400 b.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi “Professional ta‘lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 106-son qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligining 2020-yil 4-sentabrda “Professional ta‘lim muassasalari uchun “O‘qitish materiallari to‘plamlarini yaratishni tashkil etish to‘g‘risida”gi 465-son buyrug‘i
4. www.bimm.uz Bosh ilmiy-metodik markaz.
5. www.lex.uz O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi.